

Oppdal kommune
Inge Krokanns veg 2
7340 OPPDAL
v/ Gro Aalbu

Saksbehandler, innvalgstelefon

Stine Krogfjord, 74 16 81 95

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerv - Åmotsdalen, Soløyfjellet og Dindalen - Oppdal

Oppdal kommune v/Gro Aalbu har, i epost datert 26. august 2021, søkt om utvidet fellingstillatelse på flere jerver i beiteområdene til Åmotsdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag i Oppdal. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Statsforvalteren ikke å kunne gi tillatelse til felling av flere jerver i den aktuelle situasjonen. Oppdal kommune v/Gro Aalbu ble orientert både muntlig og skriftlig på epost om avslaget ettermiddag fredag 26. august 2021. Dette er et formelt, skriftlig avslag på søknaden. Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Søknaden

Vi viser til søknad fra Oppdal kommune datert 26. juli 2021 om utvidet skadefellingstillatelse på flere jerver i beiteområdene til Åmotsdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag i Oppdal. Antall jerver er ikke spesifisert. Den 19. august 2021 fikk Oppdal kommune tillatelse til skadefelling av en (1) jerv i deler av Oppdal kommune sør. En jerv ble skutt på denne tillatelsen ved Åmotsdalen den 26. august 2021, og det er denne skadefellingstillatelsen det nå søkes utvidelse om. Siden skadefellingstillatelsen datert 19. august 2021 endte med felling av en jerv, er denne tillatelsen utgått. Statsforvalteren tolker dermed søknad fra Oppdal kommune datert 26. juli 2021 som en ny søknad om skadefellingstillatelse på jerv.

Søknaden begrunnes med at det mest sannsynlig finnes flere jerv i området og at området er beiteprioritert jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Mistanken om at det finnes flere jerver i området baserer seg på en observasjon av en familiegruppe på tre jerver (ei tise og to valper) den 13. juli 2021 som spiste på et kadaver av lam innenfor Åmotsdal beitelags beiteområder. Videre ble det den 20. og 21. august 2021 av flere observert jerv i Tjønnglupen innenfor Åmotsdalen beitelags områder, samtidig som det den 21. august 2021 ble dokumentert et lam tatt av jerv helt fremst i Soløyfjellet beitelag sitt område. Det er i beiteområdene til Åmotsdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag til sammen dokumentert 8 lam der jerv er skadegjørere inneværende beitesesong. Søkeren påpeker at det er vanskelig å finne kadaver tidsnok, tross ekstra tilsyn med kadaverhund, og at det er erfaringsmessig grunn til å tro at skadeomfanget er større enn det som er dokumentert. Det blir også opplyst om at det er observert flere søyer uten lam. Oppdal kommune ber Statsforvalteren om å utvide skadefellingens slik at en kan få tatt ut flere jerv i Åmotsdalen, Dindal og Soløyfjellet beitelag.

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Statsforvalterens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2011 og 2004, og den videre oppfølging av disse. Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag. Gjeldende plan ble vedtatt av rovviltnemnda 22. mars 2018. Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt på fylkene i regionen, med tre ynglinger i Møre og Romsdal og syv i Trøndelag. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet (og de fylkesvise bestandsmålene) oppnås innenfor forvaltningsområdet og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt. Hele forvaltningsplanen, med bl.a. avgrensningene av forvaltningsområdet for jerv finner dere her: <https://www.Statsforvalteren.no/globalassets/fm-trondelag/dokument-fmtl/miljo-ogklima/rovvilt/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag.pdf>

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 23. april 2021 fastsatt en kvote på 5 betingede skadefellingstillatelser på jerv i region 6 i perioden 1. juni 2021 - 15. februar 2022. Det er så langt felt to (2) jerv av denne kvoten.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1): «*Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur*». Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Statsforvalteren viser til rovviltnemndas vurderinger av NML § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 23. april 2021. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Statsforvalteren viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltnemnda i vedtak datert 23. april 2021 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltnemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv lå over det fastsatte bestandsmålet for regionen i 2020, og over bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag (2018 – 2020). Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av

innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 15 dokumenterte og antatte ynglinger. Antall ynglinger i 2020 lå på 17 ynglinger, godt over det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Statsforvalteren i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Statsforvalteren er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor av føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette, sammen med at vedtaket omhandler avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerv medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder avslag på søknad om skadefellingstillatelse på jerv, og Statsforvalteren i Trøndelag anser ikke nml. §§ 11 og 12 som relevant i denne saken.

Statsforvalterens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som prioriterte beiteområder skal næringsutøverne kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Det omsøkte fellingsområdet ligger i sin helhet i beiteprioritert område med tanke på jerv i region 6.

Statsforvalterens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner og har til hensikt å ta ut et skadevoldende individ. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

a) Områdets betydning som beitemark

Åmotdalen, Soløyfjellet og Dindalen i Oppdal er viktig som beiteområde for sau. Åmotdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag slipper hhv. om lag 1000, 2460 og 1720 sau og lam på utmarksbeite, totalt om lag 5180 sau og lam, ifølge 2020-tall fra kilden.nibio.no. I Oppdal kommune ble det i 2020 sluppet ca. 45 000 sau og lam på utmarksbeite (tall hentet fra organisert beitebruk).

b) Skadenes omfang og utvikling

Denne beitesesongen er det totalt 8 lam dokumentert drept av jerv i beiteområdene til Åmotdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag, i perioden 12. juli-20. august 2021. Ett kadaver er funnet innenfor beiteområdene til Dindalen beitelag med antatt skadedato 2.-4. august 2021, og befinner seg om lag 9 km nord for de andre skadene, som er sentrert rundt Åmotdalen. To kadaver er funnet innenfor beiteområdene til Soløyfjellet beitelag og har antatt skadedato 31. juli-4. august og 14.-16. august 2021. Tre kadaver er funnet innenfor beiteområdene til Åmotdalen beitelag, og har antatt skadedato 12.-13. juli, 20.-31. juli, 22.-23. juli og 14.-16. august 2021. Det siste kadaveret er også funnet i Åmotdalen, rett utenfor beiteområdet til både Åmotdalen og Soløyfjellet beitelag. Dette kadaveret har antatt skadedato 19.-20. august 2021. Skadene er skjedd i en periode på 5-6 uker. Det er ikke gjort funn av nye kadaver/skadde dyr ved søknadstidspunkt, noe som tilsier at det ikke er en akutt, pågående skadesituasjon.

c) Potensialet for fremtidige skader

Det er mye beitedyr i Åmotsdalen Soløyfjellet og Dindalen, og området er et beiteprioritert område der det ifølge forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 ikke er bestandsmål for jerv. Forekomst av jerv i Oppdal medfører et potensiale for fremtidige skader. Det skal praktiseres en lavere terskel for å gi tillatelse til felling av jerv i dette området sett i forhold til områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv. Skadehistorikken i området viser at det i løpet av 2019 og 2020 har blitt påvist totalt seks sau/lam drept av jerv i området. Imidlertid er det ved søknadstidspunkt sent i beitesesongen og potensialet for fremtidige skader vil reduseres betraktelig de kommende ukene. Normal sankedato i Trøndelag er 15. september, jf. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det er tidligere tilbudt akuttmidler til ekstraordinært tilsyn med kadaverhund til Åmotsdalen og Soløyfjellet beitelag. I tillegg ble det felt en jerv på skadefelling ved Fremmer Tverråa i Åmotsdalen 26. august 2021. Søknad om felling foreligger relativt sent i beitesesongen, og søkeren opplyste i telefonsamtale mellom Gro Aalbu og Statsforvalteren den 26. august 2021 om at Åmotsdalen sankelag starter sankingen sin i begynnelsen av september. Statsforvalteren vurderer ikke nye forebyggende tiltak som nødvendige, da ordinær sanking er nært forestående og for at det ikke foreligger en akutt, pågående skadesituasjon.

Statsforvalterens konklusjon

Ved søknadstidspunkt foreligger det ingen ferske skader på sau/lam forvoldt av jerv. Det er derfor ikke grunnlag til å vurdere skadesituasjonen i det omsøkte området som akutt og pågående. Søkeren viser til at det er mistanke om at det finnes flere jerver i området, og ønsker å bruke skadefelling som et virkemiddel til å regulere jervebestanden i området. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner og har til hensikt å ta ut et skadevoldende individ. Til å regulere jervebestanden er det lisensjakt som er det rette virkemiddelet. Lisensfellingsperioden på jerv er fra og med 10. september 2021 til og med 15. februar 2022. Statsforvalteren avslår søknad om fellingstillatelse.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra rovviltnemnda av 23. april 2021 og med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 6, avslår Statsforvalteren søknad om tillatelse til felling av flere jerv i beiteområdene til Åmotsdalen, Soløyfjellet og Dindalen beitelag, Oppdal kommune.

Klageadgang

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren. Klagen skal nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon naturmangfold

Stine Krogfjord
rådgiver
Seksjon naturmangfold

Dokumentet er elektronisk godkjent